

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egylet“ hivatalos közlönye.
Előfizetési árak:
egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fil. — Tanítóknak egész évre 6 korona.

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora
50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6—8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Bizonytalan utakon.

Székelyudvarhely, nov. 26.

Az udvarhelymegyei képviselők által a múlt vasárnap rendezett népgyűlés nemhogy tisztázta volna a megyei politikát, de az az ellen rendezett tüntetéssel egyenesen a fejetejére állította. Nem hogy alkalmul szolgált volna az ellentétek eliminálására, de mintegy hirnökül szolgált a beindítandó harcznak. Nem járult hozzá az országos politikai helyzet szanálásához, ellenben bemutatta azt a parazsat, mely a hamu alatt lappang és alkalmas pillanatra vár, hogy lobot vessen; illusztrálta a testvér harcz borzalmaikat és a politikai szenvedélyek képtelenségeit. Amíg benn a teremben a Kossuth nevet, a magyar nép bálványát tépázták meg, addig künn az utcán ittas tömeg mutatta meg arravaló készségét, hogy akit tegnap fölemel, azt máma épp oly kiméletlenül taszítja el magától. Szóval a látvány fölötté utálatos volt künn és az égő lánggal lobogó szenvedélyek képét mutatta benn. Pediglen egyik sem alkalmas arra, hogy amidőn a nemzet a megpróbáltatások előestéjén áll és szükség van arra, hogy megértés és összefogás adja meg azt az erőt, mely képes visszaverni Bécs tulkapásait — a pártoskodás üljön orgiát.

Bár nehezünkre esik is, most sem tehetünk másként, mint a megye közönségét tartózkodó állásfoglalásra intjük és az elhatározások függőben tartására kérjük addig a pár napig, míg kiderül, hogy a Burg valójában áprilist járat-e

a nemzettel? Mert életerős nemzet nem vehet erőt a csüggedés, éppen az életerőnek izmos ruganyosságánál, az életerőnek pezsgő optimizmusánál fogva. Éppen úgy nem vehet erőt a csüggedés, mint az egészséges emberen, a kinek minden szerve ép és ellenálló, — a ki fizikai erejének tudatában bizva tekint a jövőbe még akkor is, a mikor ez a jövő nem a legrózsásabb arculattal néz rá. Éppen úgy nem vehet erőt a csüggedés, mint a hogy a mély gyökerű, virágzó, egészséges fának a fejlődé-ét nem akasztja meg, nem tartóztatja föl a kellemetlen, a barátságtalan időjárás. Akármilyen komor fölötté az ég, akárhogy ostromolják fagyos esők és süvöltő viharok: az egészséges fa daczol a háborgó elemek mostoha bánásmódjával és lassan, de biztosan, lassan, de feltartóztatlanul fejlődik tovább.

Velünk, magyarokkal, elég mostohán bántak a legmagasabb hatalmak évszázadok óta. De a magyar nemzet nagyszerű életerejére minden balsorsot kibirt, minden pusztító vihart kiállott, minden gyötretéből és megaláztatásból törhetetlen szívóssággal emelte ki a fejét. Sőt életerejének bizonyosságául időnként csodálatos megújulásokkal lepte meg a világot. Időnként még azt a kolosszális világtörténeti tréfát is elkövette, hogy erőszakosan senyvesztett, századokon át bilincsen tartott karjával megmentette azoknak a trónját, hatalmát és tekintélyét, a kik a legnagyobb ellenségei voltak.

A mostani viszonyok mostohaságával szemben sincs ok a csüggedésre. Annál kevésbé, mert a mostani viszonyok sanyaruság dolgában össze

sem hasonlíthatók azokkal, a miken ideáig már keresztülmentünk; mert a magyarság szaporodását, megerősödését nemcsak statisztikai adatok bizonyítják, hanem bizonyítja minden, a mit magunk körül látunk egész sereg vidéki város gyönyörű virágzásában; mert bármennyi akaályt vetett Ausztria állami fejlődésünk elé, bármennyi sikkasztással és aljas hűtlenséggel dolgozott állami szuverenségünk megcsönkítésén a kiegyezés óta: itt egy öntudatos, művelt, intellektuális haladásra vágyó nagy magyarság alakítja ezt az országot szakadatlan munkával modern európai állammá és magyar nemzeti állammá.

Törhetetlen életerőnk megnyilatkozásának kell hogy vegyük a Justh-párti képviselők által itt rendezett népgyűlést. Ugy taksáljuk, mint az életerő tiltakozását minden ellen, ami kishitű csüggedés, a mi lemondás. Az a megalázó elbánnás, ahogyan Magyarország minisztereivel Bécsben tavasz óta elbánnak, az a megalázó szerep, melyet ott nekünk magyaroknak szántak: kezdi igazolni a Justh-párt álláspontját. Igazolni kezdi azt, hogy a bécsi gyalázatos vesszőfuttatás ellen aligha marad más hátra, mint szakítani a békés kibontakozást kereső törekvésekkel.

A függetlenségi párt híven programjához, kezdetben egységesen a bankszabadalom megújítása ellen foglalt állást és azt kívánta, hogy a szabadalom lejártá után Magyarország a jegybank feladatait és jogait külön magyar intézetre ruházza át. Eunek a követelésnek megvalósítása két nagy nehézségbe ütközött. Az egyik az volt, hogy a kormány támogatására szövetkezett többi

A jóslat.

Irtta: **Fülöp Áron.**

Amaz Eteléről fogok énekelni.
Ki előtt megdültek a föld fejedelmi;
Nagy nevét beróttá az idők fájába
S hagyta örökségül minden unokára.
Hogy nefeledjétek ki volt az apátok,
Róla mondok egy dalt, ha meghallgatnátok.
Ám, ha ilyen dal ma nem kell a magyarnak:
Keserű könnyek közt elmondom — magamnak.

— Hogy már Buda bajnok, hunok jó királya,
Bendeguzhoz ő is Keveházba szálla
S juta egész ország Attila kezére:
Nagy reménycsillag kelt Hunnia egére.
Ő ülven a trónon fejedelmi gondba;
Messzefutó tervit éles észszel fonja;
Hogy szövi, bogozza, — ha látná előre,
Mind e világnépe megremegne tőle.

Kiveti hálóját, nyugatra, keletre.
— Most Bizáncz felé van sürgős üzenetje:
— Ha Kelet császára adajával késik,
Tudja be magának maga vereségét!
A Boszporus-tenger ha vértől kiárad,
Minden omló csepp vér az Ő lelkén szárad!
Aki zsoldos, — zsoldját emberül fizesse!
— Attila királynak ez az üzenetje.

Ily rovásos írást elküldeni rendel.
Maga pedig mozdul roppant seregekkel.
Hát védje még Mátra rengetegét bujja,
Előőrse már a Dráváig nyomúla;
Mint kiáradt folyam hőmpölyög középbe'
Ijas, kelevézes, harczra edzett népe,
Villog elvakítón fegyverük erdője
S veti borzadalmát ijesztőn előre.

Már Etel' is indul seregi élére;
Rugdal, kapál, tüszköl tüzes hadi-ménje,

Párducz-takarója libeg-lobog rajta,
Három erős csatlós féken alig tartja;
Amaz Isten-karddal királyi gazdája,
Hogy reá pattanjon, türelmetlen várja.
Ám mielőtt menne, befordul előbb ez
Palota-házába Krimhilda nejehez.

Nem rohan az Ilda ma ura elébe,
Csókkal, öleléssel borulni ölére,
Várta őt remegve, féltő búval, némán,
Égető köny rengett szeme alsó héján.
Mintha tilalomra, visszaterelőre
Kicsi fiát nyújtá bucsura előre;
Lássá, harczra menvén, kit hagy el az apja —
— Repestett a gyermek a kard után kapva.

Csillogó aczélát nézte mohó szemmel,
Lángba borult arczczal, verekedő kedvvel;
Mintha szive-lelke szomju már a harczra:
Néze kapzsi vágygyal amaz Isten-kardra.
Apja pedig kapta kicsi fiát öltre,
Most fakadó sarját terebélyes tölgye —
S csókolta sokáig hosszú, tüzes csókkal,
Fölemelé aztán ég felé ily szókkal:

— Legkedvesebb szolgám, nem hiába nézed,
Az enyémmel kell majd kardod kicserélned,
Azt, ami gyöngén most fából van faragva,
Azzal, amivel sujt az Isten haragja!
Nőjj csak, törzsökömmek legfrissebb hajtása,
Méltón az apához, országaratásra!
Ostora Isteaneuk, pörölye Világnak,
Én jelölöm utad, fiam — Aladárnak!

Nőjj csak kicsi szolgám, szívem csemetéje,
Krimhilda anyádnak drága szemefénye!
Valameddig elhat kardja Etelének,
Minden birodalma a te örökséged!
Egy karám, egy pásztor, mint van a regében,
Mi leszünk e pásztor, édes kis cselédem,
Mély titku rovások, mit rég jövendőlnék:
Mind e világ népén egy ura a földnek!...

Hunok birodalma, ami volt s van — semmi.
Ahhoz, mi kelendő, ezután fog lenni!
Kezemben a kard már, villan nemsokára
S örökös sebet vág a föld homlokára!
Trónok, fejedelmek, — por s hamu előttem,
Volt s nincs, mire egyszer nyilamot kilőttem!
S eskütadó szómat halljad, Hódur, halljad:
Aladárra szállnak minden hun hatalmak!...

Kis fiát ily szókkal ég felé emelte,
Égett a szemében egész szive-lelke.
Anyabüszkeséggel nézte merőn Ilda
S édes, nagy örömtől elfakada sirva.
Hévvél epedéssel urát átölelve,
Szapora sok csókkal suttogón lehelte:
— Imádkozom én is, — óh nőj, oh nőj, —
Boldog anya nincs, — csak én a kerek földön!

Legyen az az óra mindörökké áldva,
Melyben rád találtam, Uram — Attilára!
Minden utaidra a aors rózsát hintsen.
Minden harczaidban segítsen az Isten!
Fennvillogó kardod csorba soh'se' érje,
Emelkedjék hied az egék egére!
... Magamért az Istent nem kérem én sokra,
Csak babért én fonjak dicső homlokodra!...

— Berni gonosz Detre Attilára várva,
Ablakon át kívül mindent lese, láta.
Hivatlan magától kísérelül jött el,
Leplezni rut tervét szolgálai kész tettel.
Nyele ott minden szót, mit nagy ura ejte,
Fanyarogott rajta fondorkodó lelke.
— Gögös Etel, jó, — jó, — dörmögte magába'. —
Fogadást ember tesz, — eb, aki megállja!...

Láttam én sokat már, egyebet is, mást is,
Tervezni fenszóval Világaratást is;
Ám kicsi porszemben a nagy góg megbotla,
S visszájára tölt be, mit előre monda.
Gögös Etel, jó, — jó, — kora még e hivság!
Egykoron Detrét is szász királynak hívták —

pártok és a kormánynak ama tagjai, a kik ezekhez a pártokhoz tartoztak, a külön banknak ilyen rövid időn belül való felállítását gazdasági, pénzügyi és hitelpolitikai okokból ellenzik. E tekintetben hivatkoztak az 1907-iki nemzetközi pénzügyi válság következtében beállott gazdasági helyzetre Magyarország passzív fizetési mérlegére, a magyar állam pénzügyi helyzetére.

A szövetkezett pártok és a kormány tagjainak ellenkező felfogása volt az immár hét hónap óta tartó válság kitörésének oka. Az uralkodó ellenállása volt aztán akadálya annak, hogy a függetlenségi párt kizárólagos kormányzása valósítsa meg az önálló bank felállítására vonatkozó követelést.

Magyarország nem járulhat hozzá az Osztrák-Magyar Bank szabadalmának hosszabb időre való megújításához. Az 1898-ban lejárt bankszerződést tiz újabb esztendőre kötötték meg. A mostani bankszerződés legfeljebb csak addig kötheti le az országot, önrendelkezési jogát, a meddig Ausztriával a vám- és kereskedelmi szerződés érvényben marad, vagyis 1917-ig. De ehhez is csak akkor járulhat hozzá Magyarország, ha a feltételekben hitelügyeinek önállósága és fejlődése érdekében koncessziókat kap.

Nincs az a hatalom a világon, mely Magyarországra a jegybank szabadalmát feltétel nélkül oktrojálhassa. Az osztrák kormányférfiak államférfiai belátásától, józanságától és mérsékletétől függ a megegyezés. Magyarország elment az engedékenységek végső határáig, s már éppen engedékenységek következtében tartunk ott, hogy minisztereinkkel olyan megalázóan bánik a Burg. Nem a nemzetből hiányzik az erő, hogy ezt szónéklül tűrje, de igenis a minisztereinkben van a hiba. A vezérek nem állanak ki a fórumra, azt hirdelve, hogy ezt vagy azt követelik, hanem a mig Béccsel titkos tárgyalásokat folytatnak, idehaza ők maguk legfeljebb talányokban beszélnek, szóval bujkálnak s maguk helyett másokat beszéltetnek. Ez pedig legbiztosabb útja annak, hogy a nemzet szertesé-

ledjen, mint a vezérkakast vesztett fogoly-madarak.

A mostani válság, ha még soká tart, kiszámíthatatlan katasztrófát idézhet elő. A nemzet bukducsol a politika utvesztőjében s itt meggyenk határain belül is olyan jelenségekkel találkozunk, melyek méltán készítenek gondolkodásra a józan közvéleményt.

KRÓNIKÁS JEGYZETEK.

Székeljudvarhely, nov. 27.

A bank és Magyarország.

Kétségtelen, hogy pénzügyi kérdéseket teljes nyugodtsággal kell tárgyalni. Számba kell venni itt minden lényeges körülményt, hogy a következtetések megbízhatók legyenek.

Sajnos, az Ausztria részéről tapasztalt brüszk fellépés és a magyar gazdasági érdekek ellen intézett támadások a magyar közvéleményt méltán felizgatják. Így aztán a szenvedély hangja is belecsendül a vitába. Pedig szükséges, hogy a bank-kérdésnél tárgyilagos érvekkel oszlassunk el sok tévhitet, amelylyel osztrák részről a bank-kérdést elhomályosítani akarják.

Minden pénzügyi kommunikációban azt lehet olvasni, hogy Magyarországon a váltószámítást a közös jegybank paritáson felül üzi, a magyar pénzpiac részére olcsó kamatlábat biztosít és Ausztria magasabb hitelét bocsátja a magyar gazdasági élet rendelkezésére.

Az önálló jegybank berendezkedésénél számolni kell kétségtelenül azzal, hogy átmenetileg a kamatláb tényleg valamivel magasabb lehet. Némi zökkenés az átmenettel bizonyára járhat. De mindezt teljesen szolid és körültekintő alapítással a minimumra lehet redukálni. Egy ország hitel- és pénzforgalmi szervezetének berendezkedése azonban nem az átmenet aránylag rövidebb időre terjedő nehézségeinek szempontjából bírálható el. Csakis a jövő és az ország nagy gazdasági érdekeinek figyelembevétele lehet itt az egyedüli irányadó szempont. Ebből kiindulva az Osztrák-Magyar Bank pénzügyi műveleteit nem lehet Magyarországra nézve semmiképpen sem szerencsésebbnek tartani, mint aminő a magyar jegybank hitelezése lenne.

A magyar váltóanyag teljesen bankszerű fedezetet nyújt. Igazolja ezt az is, hogy 1906-ban egyetlen magyarországi váltó sem lett a bank tárczájában szűkölködővé. Még az ovatolt váltók száma is Ausztriában jóval több volt, mint Magyarországon. Ausztriában a bank 7 millió koronaértéken felül ovatolt váltókat, Magyarországon csak 4 millió felül. Ezek közül is egyetlenegy sem vált dubiózussá.

Magyarország, mint minden önálló ország, csak saját hitelgényeire és pénzforgalmi szükségleteire lehet figyelemmel. Ezt pedig csak egy önálló jegybankkal láthatja el.

Az állami hitel is, a jelzáloghitel is a közös jegybanktól teljesen független. Láttuk, hogy Magyarországnak volt már igen rossz állami hitele is, mikor 71—72 százalékos kurzuson kaphatott pénzt, pedig a közös jegybank áldásait élvezték akkor is. Azután az állam hitele megszilárdult, mert az ország fizetési képessége emelkedett.

A záloglevelek is önállóan a jegybanktól keresik fel a világpiacon. Ha van külföldön pénz, sikerül a záloglevélhelyezés; ha nincs, akkor egy időre megakad a forgalom. De a jegybank osztályainak, vagy forgalmának arra alig van valami befolyása.

Legyen jól alapítva a magyar jegybank. Legyen erős ércfedezete, legyen az érczel nem fedezett bankjegyeknek megfelelő bankszerű ellátása és megprompt az üzlet. Körülbelül egy milliárd lesz az a bankjegyforgalom, amelyet Magyarország csereforgalma és hitelszükséglete igényel. Ennyi forgalommal virágzó nagy jegybanküzletet lehet folytatni.

Nem kell félni attól, hogy Magyarország jegybankjával a világpiacon nem fog magának megfelelő helyet biztosítani. Ezt biztosítani fogja önmagának a jól alapított, jól vezetett és jól jövedelmező jegybank.

Kossuth Lajos.

A jelen versengésének zavaros áradatából óriási torlaszként merül fel a nemzet elé egy emlék: Kossuth Lajos emléke. És megáll az érdekek rutcsatája, elülnek az alanti szenvedélyek, láttára az elemében, szivben és akaratban csodás alaknak, ki az emlékezés ereje által ime feltámadott.

Hatvan év távlatából néz a magyar Kossuth Lajos alakjára s a nemzeti ujjászületés nagy idejében való munkásságára. S a nagy távlat ime, nem hogy kisebbitené, csak még nagyobbra növeli a magyar függetlenség prófétájának méreteit. A mi szabadságvágy, jogérzés, nemzeti öntudat élt a múlt századok

S homlokában nyíllal ma Etel' vazallja —
Fordul a szerencse, ha jobbra, ha balra! . . .

Kár szót vesztegetni fiadra előre.
Van még jó magadnak három falu nője, —
Szülehetik újabb, — emberibb is ennél —
Jobb bizony, ha mindre koraesküt tennél! . . .
Gógós Etel, ugy, — ugy, — hivalkodj csak fönnen,
Voltak e világon különbek már többen
Magabizók, — s szálltak reménytelen sirba —
. . . Kora ez örömköny neked is Krimhilda! . . .

Dörmöge így Detre, a ravasz vén ember,
Tétova pislogván sárga savó-szemmel;
Kancsalul kémelelte, ki törzsfő körülé
S maga során köztük szóltan elvegyüle.
Am, hogy Etel' ott benn bucsuját elmondá,
Ó maga szegődött legközelebb hozzá,
Hizelgőn dicsérte mostani nagy tervét
S kíváná Istentől, hogy az jóra teljék.

Etel' ugyan ügyet sem vete a vénre,
Rég unott előtte méz-mázás beszéde.
Vissza csókot inte nejének, fiának
S lova lába futtán nagy porfelhő támad.
Utána vezéri, jó Kada s a többi
Hun-ágak apái, fejedelmi főbbi
Száguldnak robogva, rengetik a földet,
Mint sötét felhői haragos időknék.

Rettenetes bus hir fölveri Bizánczot,
Várfalat épített, ássa a földsánczot;
De se kő, se árok védelmet nem adnak,
Nincs mi ellenálljon a duló hun hadnak.
Buvik, aki buhat, reszketve előre
Vaksötét barlangba, uttalan erdőbe;
Am, kik vakmerően karddal szembe szállnak,
Martalékul esnek dögevő madárnak.

Sok falu, sok város füstölgő rom immár;
Üres a tanyákon a gabonás hombár.
Csorda, ménes, juhnyáj s minden egyéb jószág
Hun zsákmány egy lábíg, mit terem ez ország.
Sáskahad az erdőt, a mezőt ha járja,
A hegyet, a rónát emészti kopárta,
Pusztaság az utját jelöli sok évre:
Igy tarol, így pusztit Attila zord népe.

Császár adaját sem tartá ő magának,
Egy felét kiosztá jó vitéz hadának,
Más felét azok közt, kiket hadi kár ért —
Attila jogért küzd, nem rabolt zsákmányért . . .
Mi ártatlant sujtott a sebet hegeszti,
Ellenség földjén is kegyeit terjeszti,
Hogy abból mindenki könnyen kitalálja,
A mostani nagy baj kinek a hibája . . .

Jó hadának aztán vig áldonást enged.
Maga máglyát gyújtat forrás töve mellett,
Ama Hadur-Isten hogy áldassék érte,
Emez utjában is, hogy őt megsegélte.
Fönn lobog az oltár, száll a füstje égre,
Léborul előtte nagy Etele térdre,
Onló piros vérrel szép fehér mént áldoz.
Zsolozsmáját némán rebegi Urához.

Mulató népéhez torra, lakomára,
Menne onnan vissza magas sátorába.
Életben, italban ő mértékét tartja,
Dem nem korlátolja dali népét abba.
Van is köztük vigság, a kupák apadnak,
Nem pihen a hurja hegedűnek, lantnak,
Táncza figuráit ki-ki czifrán ropja,
Tréfaszóval aztán a végét megnyomja.

Ekkor bohó kedvvel Attila elébe
Öreg embert hoztak, talpig szörmezébe.
Mondják, vadon erdőn barlang a lakása,
Idegen Istennek papi hasonmása;
Látja a jövendőt, — ám ki bolond, higgye, —
Veti bizodalmit csupa pogány hitbe,
Hogy azon épül fel, ami maradandó,
Minden azon kívül omlatag, mulandó.

Nevetik a vének tollas bóbítáját,
Kacsaringós botja czifra pántlikáját;
Incselkedve kérdik a jövendőt tőle —
Az pedig némán megy egyenesen előre,
Csak néha rezzen meg nagy, fehér szakállá, —
Etel' előtt aztán merően megállá,
Szóltalan őt hosszan nézte halvány arczezal,
Mély tüzes két szemmel, büszke hideg daczczal,

Atilát boszantá nézése, alakja,
Aztán szelid gúnnyal mosolyogott rajta.

— Nosza, ha oly bölcs vagy, — szólt hozzá, —
[hadd látom.

Mit tudsz jövendőről, jósoló barátom! ?
Ki időbbe nézni épp olyan vak, mint te,
Hamis Istened, lám, mennyire segite! ?
Mondd meg, ha napom már nyugovóra tére,
Mi lesz hátrahagyott birodalmam vége? . . .

— Kár az igaz Istent sértőn kicsinyelni,
Mert övé a minden, emberé a semmi.
— Felelé az tompán s ősz fejét megrázva,
Szeme tüzes lángját sűrűn szaporázta.
— A titkos jövőt is kár idézni fennen,
Minden földi hívság bura válik könnyev;
Bárhogyan kápráztat a jelennek fénye,
Hamarán borulhat az örökös éjbe!

Am, ha vakmerőn te Istenem gyalázva,
Felhivod papját, hogy jövőd magyarazza;
Megtudni előre arra mohó lelked,
Mit végzete bölcsen ember elől elfed;
Ha magad hivod ki fékeveszett göggel
Szóra Őt, ki ujján játszik az időkkel:
Légy bátor is rá, hogy feleletét halljad:
Haláloddal elvész minden birodalmad! . . .

De az igaz, Isten egy keze ha sujt is,
Más keze kegyelmet jóságosan nyújt is;
Porba, ki érdemli, leveri egy uja,
Am, az arra méltót fölemeli ujra.
Kegyelemre méltó neked is van sarjad,
— Akin ujra épül megdült birodalmad,
„Fiad, kit nem ismeresz, bár vagyon életben,
Új Hunniát támaszt, — ez van a Végzetben! . . .“

Mind a körülálók mosolyoktak erre,
Szánva tekintettek az öreg emberre.
Fia, kit nem ösmér, Etelének nincsen,
Hamis ígét hirdet az idegen Isten.
Attila merően néze rá a vénre,
Perczig haragos léze lobbana szemébe,
De hamar azt váltá megvető tekintet —
— Eresszék utjára, — szolgálának intet.

— Erdemes volnál, hogy égessen a máglya,
De csak élj, kit hirdetsz, Istened csufjára!

során, az mind egybegyülemlt Kossuth Lajos nagy egyéniségében, s annak általa példátlan erővel, fönsséggel és diadallal szólalt meg. A mi eszmét ezeréves történelme során e nemzet nagyjai e nemzet javára felvetettek: az Kossuth Lajos lángelméjében mind összeforrott egy gondolatba, egyetlen hatalmas egységbe, mely magába foglalja az egész magyar multat és az egész magyar jövődőt. Az egész nemzeti létet átfogó nagy koncepczió: ez a Kossuth Lajos programja. Mások is megragadták nemzetünk életkérdéseit, fejtegették megoldásukat, értek sikert is egyben-másban, de a nemzet egyetemének minden kérdését magában foglaló elvet, az elmének és léleknek példátlan erejével Kossuth Lajos fogalmazta meg, mutatva egyben az utat is az elvek megvalósítására.

Fennen élt benne a magyar függetlenség eszméje pályájának kezdetén: s ő mégis lépcsőről-lépcsőre tört felfelé a magyarszabadság, a magyar nemzeti jogok kivívásában. A fegyvertelen politikai győzelmeknek ragyogó sora Kossuth Lajos egész pályája, egészen a szabadságharcig. A szabadságharc után: utengyengetés és óvintés, — mint ő maga írja: — saját erejének túl nem becsülése, minden magámitás elkerülése, várása a jó pillanatnak, az alkalomnak, mikor diadalmaskodhatnak a nemzetnek örökkévaló igazságai. Ezért fékezte „hó vágyaink türelmetlenségét“ és figyelmeztette politikai hitvallásának osztályosait, a türelmetlenkedőket e hazában, hogy tartásák ébren a nemzetet s az elvet.

Kossuth Lajos nagy életének legnagyobb tanulsága: nagy lelkének minden gondolatát meg nem valósíthatta, de testté öltött annyit, a mennyit valóságga formálni számára a idő, körülmény és lehetőség adatott. Esméiből a többi fentartotta munkás utódoknak — jobb időkre. Az eszmét sértetlenül fentartani s telhetőleg megvalósítani: ez a Kossuth Lajos politikája.

A parajd—székelyudvarhelyi vasutvonal.

— A járás memoranduma. —

Parajd, nov. 12

A parajd—székelyudvarhelyi vasutvonal kiépítése tekintetében tartott értekezlet *Benedek Kálmán* m. kir. bányanagyot, *Hadnagy Mihály* lelkészt és *Kádár Gyula* jegyzőt küldötte ki egy memorandum szerkesztésére, kik azt a következőben dolgozták ki: Marostordavármegye és Marosvásárhely szab.

Hazug jóslatidnak ki hisz, ha van olyan,
Faragott és festett bálványért lakoljon.
Bolond, amit mondál, — lám, lám sohse hittem,
Hogy oly fiam is van, aki ismeretlen!
Ismerlek, kis szolgám! — suttogá magába,
S mosolyogva gondolt Aladár fiára...

— Kerekedék ekkor nagy porfelhő távol,
Sebes utban járó tajték-paripáktól.
Követek érkeztek gyors futton-futással,
Messzi Etellakról örömhíradással,
Hogy világra szülte csecsemőjét Réka,
Egygyel több Urának fiu-ivadéka,
Kiben törzshajtási tudókre nyulnak,
Áldva légyen érte szent neve Hadurnak!

Etele a választ megadá, mint kellett,
De belül megdöbent ám az öröm mellett:
„Ez az ismeretlen!?” — villana eszébe
S egy percze sötéten elkomorult képe.
Mit pogány pap jósolt, felerészt bevála?
Ellebbent előtte balsejtelem árnya.
Egy tusakodó perc — és az ujszülöttre
Hálával Hadurnak telt kupát ürte.

Ámde berni Detre, vén, tapasztalt ember,
Mindent ami történt, figyel éber szemmel
S késő öregségre ki ravaszul felnött,
Meglátá Etelnek homlokán a felhőt.
Egy futó árnyék volt s lám, neki elég ez,
Hogy oda férközzék nagy ura szívéhez.
— Jól van Etel, jól van! — dörmögé magában,
Nagy örömhír ért, de méreg a kupában!...

... Nem volt az az ember bolond, amint véléd,
Lelkednek szögezte im jóslata élet!
Nyila sziveden ért, — tépd ki onnan most már,
Váltsd be, mit Ildának eskü alatt mondtál!
... Zivatar lesz ebből! ... Az idők korongja
Csoda vón, ha mindig forogna kényedre!
... Sugarad, szabadság! — szólt s tova-
[ment Detre.

kir. város törvényhatósága által a Nyárad völgyében tervezett keskeny nyomtávu helyiérdekű vasut ügye, az utóbbi időben oly nagy lépéssel haladt előre, hogy ma már az építés megkezdése bizton várható. — Ezen eredetileg csak Szovátaig tervezett vonal, utóbb a sószállításra való tekintettel, Parajdig tervezetvén és így is engedélyeztetvén, annak kiépítésével vármegyénk Sóvidéke Marosvásárhelyvel közvetlen vasuti összeköttetéshez jut. — Ez utóbbi változás folytán Korond nagyközség előljárósága és vezető férfiai mozgalmat indítottak az iránt, hogy e vonal, tekintettel a kedvező terep viszonyokra és a várható biztos jövedelmezésre való kilátással, ne csak Parajdig, hanem Korond nagyközségig építtessék ki, s egyben az ottani érdekeltség egy megfelelő anyagi támogatást is kilátásba helyezett a vasut ilyen meghosszabbítására.

A megindított mozgalom a Sóvidék minden községében meleg pártolással fogadtatván, a vidék öt érdekeltségének értelmisége folyó évi nov. hó 5-én Parajdon a járási főszolgabíró elnöklete alatt értekezletet tartott, melyen a felvetett eszmét behatóan megtárgyalván, egyhangulag azon indítványt fogadta el, hogy e vasut vonal Parajdtól ne csak Korondig, de Korondon át Székelyudvarhelyig építtessék ki, s ezen megállapodásának egy memorandum valóságga foglalásával alólírottakat bizván meg, feladatunknak a következőkben teszünk eleget.

Tekintetes Törvényhatóság! Ismeretes a tekintetes törvényhatóság előtt azon nehéz helyzet, melyben a Sóvidék népes öt községe a vármegye központjával való közlekedés tekintetében, évek során át sinlódik; nem vád képen említjük ezt fel, mert a törvényhatóság a mult század 70-es éveiben nagy áldozattal építette ki az u. n. kalondai utvonatát, s épen a jelenben tervezeti ezen utvonatnak egy célszerűbb módoni *másod ízbeni átépítését*, a Korond vize fővölgyén át, tehát épen azon a völgyön át, melyen a célba vett új vasut vonal természetesen haladna.

A modern közlekedés követelményeivel szemben egy ily közut kiépítése csak *surogatum gyanánt* tekinthető, *igazi radikális megoldást csak egy vasuti összeköttetés adhat!*

Nem akarjuk itt e vasuti összeköttetéstől várható óriási előnyöket úgy a Sóvidék, mint Székelyudvarhely városát illetőleg részletezni, elég ha reá mutatunk azon tényre, hogy a 15—16000 lélekből álló sóvidéki lakosságnak, valamint a Kalondán tuli 6 község népének közigazgatási és igazságszolgáltatási ügyeit, pénzügyét, tanügyét, egészségügyét és állategészségügyét csak is Székelyudvarhely lehet és kell intéznie és hogy a mai áldatlan közlekedési viszonyok mellett ez mily idő és pénz áldozattal, s télnék idején néha még életveszélylyel is jár, az a tekintetes törvényhatóság előtt jól ismeretes! Nem bocsátkozunk annak részletezésébe, hogy e tervbe vett vasuti összeköttetés a kereskedelem és a közgazdaság minden ágára mily fellendítően hatna, csak azt említjük még meg, hogy vármegyénk két fürdőjét érintve ezek fellendülésével még a szomszédos községek lakosságának is új kereset módot nyujtanak, a mint ezt a Szováta fürdő fellendülésénél tapasztaltuk. Részletekbe nem bocsátkozva, csak a felvetett eszme életrevalóságát és annak megvalósíthatóságát akarjuk megvilágítani s csattanósabban nem kezdetjük, mintha azt jelentjük, hogy ez emlékirat születése perczében kapta meg Marostordavármegye és Marosvásárhely város törvényhatósága e vasut vonal építésére, a nagyméltóságú m. kir. kereskedelmi minisztériumtól az előmunkálati engedélyt!

A székelység egyik régi régi sérelme, hogy a székely városok vasuti összeköttetés hiányában isoláltan állanak egymással szemben, s már a tusnádi székely congressuson e sérelem orvoslása követeltett a legerélyesebben és az azóta kiépült körvasut e bajt akarja orvosolni, de sajnos ép vármegyénk székhelyén, Székelyudvarhely városán nem segített!

Az általunk felvetett eszme a két székely fővárost közvetlen vasuti összeköttetéssel látván el, azok egyike a másikat fogja előre vinni s e kölcsönös hatásból eredő fellendülés úgy közgazdasági, mint politikai tekintetben oly óriási horderejű tény, hogy ennek további fejtegetése szükségtelen!

De épen ezen szempontból, mert itt már e vasut nem csak helyi érdeket, de magasabb politikai érdeket, a magyar állam eszmét szolgálja, mert a keleti védbástyákat erősíti, joggal elvárjuk, hogy itt az állam segítőkeze éreztesse erejét, s e vasut létrejöttét ne csak oly mértékben támogassa, mint ezt a helyi érdekű vasutakról szóló törvény előírja, hanem a

„salus rei publicae suprema lex“ — elv alapján azon tul is lépjen!

A törvény szerint az építési költségek legalább 17%-a helyi érdekeltség által biztosítandó, hogy az állami hozzájárulás 20% elnyerhető legyen; miután e vasut vonal (Parajd—Székelyudvarhely) a közbeső két vízválasztó hegy miatt 50 km.-nél esetleg hosszabb leend, habár a tervezet hiányában az építési költségről még hozzá vetőleges számot sem mondhatunk, annyit mégis előre sejtünk, hogy a tervezett vasut vonal által érintett 7—8 község és szomszédos 5—6 község korlátolt anyagi ereje a kívánt hozzá járulást nem biztosíthatja. — Segítségre van tehát szükség, melyet egyrészt a vármegyénél, másrészt az államnál kell keresni.

Az elsőt oly módon véljük elérni, hogy a tekintetes törvényhatóság, épen úgy mint annak idején a Székelyudvarhely—héjasfalvi vonalnál tette, vonja be e vasut törzsrészvényesei közé a vármegye összes községeit és Székelyudvarhely városa mint leginkább érdekelte fél hozza meg a maga áldozatát e vasutért épen úgy, a mint ezt Marosvásárhely városa már megtette.

A második segítséget pedig oly módon véljük megkapni, hogy a Korond vize fővölgyében tervbe vett közut építése helyett az ugyan ezen völgyben tervezett vasut vonal építésére kérjük, a már engedélyezett összeget fordítani, azon egyszerű és természetes indokolással, hogy a Sóvidék forgalmának lebonyolítására e vasut vonal sokkal inkább alkalmas, mint a közut, mi szintén ezen célra épülne; s e mellett mint mellék körülmény figyelmet érdemel az is, hogy az 1870-ben épült utvonal megtartásával Pálfalva, Firtosvára s részben Atyha községek sem esnek el eddigi jó utjoktól. — Addig is tehát míg a vasut kérdése végleg megoldatnék, a tervbe vett új közut munkálatai felfüggesztendők lennének.

A vasut létesítésénél felmerülő technikai kérdések megoldását valamint a jövedelmezőséget biztosító adatok számba vételét az arra hivatott tényezőkre bizva, csak azt említjük meg, hogy a jövedelmezőség egyik biztos támasza a parajdi sószállítás lenne, mely az eddigi adatok szerint az Udvarhelyen át történő csik- és háromszékmegei sószállítást is számba véve, a keskeny nyomtávu vasutnak évi 500 kocsii teher szállítványt biztosítana.

Az előadottak alapján mély tisztelettel kérjük a tekintetes törvényhatóságot, hogy úgy a Sóvidék mint Székelyudvarhely városa és a vármegye érdekét szolgáló, ezen vasut vonal tervét magáévá tenni, s azt Marostordavármegye és Marosvásárhely törvényhatóságával karöltve megvalósítani méltóztassék.

HIREK.

Székelyudvarhely, nov. 28.

Bankgyűlés Székelyudvarhelyt.

A függetlenségi Justh-párt a mult vasárnap tartotta meg népgyűlését Székelyudvarhelyt, mikor is a népgyűlésen megjelentek egyhangulag hozott határozattal kimondották, miszerint az önállóbanknak 1911-re való felállítását követelik.

Szombat délután érkezett meg a vendég képviselők egy része, kik Dr. Válcsik Ferencz képviselőhöz voltak meghíva. A késő délutáni órákban a vendégek tiszteletére fáklyásmenetet rendeztek, amikor a polgárság érzelmeit Dr. Pál Ernő tolmácsolta. Este a Budapest szálló nagytermében mintegy 290 teritékü bankett volt, mely a legielkesőbb hangulatban folyt le. Az első felköszöntőt Dr. Gyarmathy Dezső mondotta a vendégeknek. Utána *Bakonyi* Samu fejtette ki állásfoglalásuk szükségét, majd Dr. Pál Árpád főjegyző tartalmas beszédben köszöntötte fel a vendégeket és a polgárságot és fejtette ki a párt szerepét a most bevezetett küzdelemben. Beszéltek még *Csizmázia*, *Válcsik*, *Kállay Tamás*, *Lányi*, *Himléder* Ernő képviselők, *Papp* Zakor József, *Rájk* József, *Gyertyánffy* Gábor. A lakomán megjelent polgárság szép óvációban részesítette Válcsik képviselőt.

Vasárnap reggeli vonattal érkeztek meg *Teleki* Árvéd gróf, *Kecskeméthy* István, *Hajnó* Ignác, *Zakariás* János, *Tutsek* Sándor, *Ráth* Endre képviselők. A népgyűlés a Budapest-szálló nagytermében volt kitűzve, azonban már a kora reggeli órákban mintegy 4—500 jórészt leitatott és *Orbán* O. tó br. által 2 koronájával felfogadott székely foglalta el a szálló előtti teret, előrelátólag tüntetni szándékozván a képviselők ellen. A képviselők látva a helyzetet, a

szálló erkélyére mentek, honnan először *Csizmázia* Endre, majd *Zakariás* János, *Gyarmathy* és *Ráth* képviselők szölk a néphez. Az „oh nép“ nem tudta tulajdonképeni feladatát, egyre csak éljenzett, majd Orbán Ottót vállaira vette. Dr. *Pál* Ernő lépett ekkor az erkélyre és kemény szavakkal aposztrófálta a bárót, ki — úgy mond — ségyeent hoz az Orbán névre. A hangulat ekkor csakugyan tarthatatlanná vált. A városi polgárság látva azt, hogy az ő ünnepe itt mesterségesen megzavarai akarják, a gyalázó szavak egész tömegét zuditotta Orbán felé, kinek szava a zajban elveszett; majd sárral és egyéb felemelhető tárgyakkal kezdte a bárót dobálni, sőt tojások röpültek feléje. A báró a helyzet kritikusa voltát látva, a szálló kávéházába akart bejutni, csak hogy ekkor a polgárság lefogta, s könnyen végzetessé válik rá nézve a népgyűlés, ha a csendőrség ideje korán közbe nem lép és ki nem szabadítja. A nép felizgatott kedélye erre alább hagyott, s az utcza elvesztvén látványosságát, a közönség a terembe tödult, melyet zsufolóság megtöltött.

A gyűlést Dr. *Válentsik* Ferencz nyitotta meg. — A függetlenségi eszmékhez való ragaszkodás — ugymond — az ő helyét nem a gyávák és megalkuvók táborában jelölte meg, de azok között, a kik helyt állanak, mert a nemzetnek törekednie kell a gazdasági önállóságra. Az a politika, amelyet Kossuth hirdett, nem viheli előbbre az országot, mert az az öngyilkosság politikája. Azt mondják nekünk, hogy ne kössük magunkat kalandáriumi dátumhoz. De a mikor ez a dátum egyuttal elvűségeit jelent és a dátum elmulasztása elfeladást, akkor azt hiszem, hogy azok cselekedtek helyesen, akik Kossuth Ferenczet és hiveit színvallásra kényszerítették. (Éljenzés és taps.) Hiába mondja Kossuth Ferencz, hogy ő sokaságot gyűjt ismét maga köré. Ez nem sikerülhet egyes embernek, bármily nagy név viselője legyen (Ugy van! Ugy van!), mert a polgárság elvek köré csoportosul, és nem olyanok köré, akik a hatalom birtokában elfelejtik az elvek becsületes szolgálatát. (Éljenzés és taps.)

Utánna *Kállay* Tamás szólott, majd *Teleki* Árvéd gróf magyarázta meg a helyzetet és az azt kifejlesztő előzményeket. Utánna *Bakonyi* Samu tartott hatalmas beszédet, melyet így végzett be:

— A most elkövetkezendő nagy küzdelem előtt eszünkbe juthat, hogy a mondavilág tanúsága szerint a nagy történelmi eseményeket az égen és földön mutatkozó jelek és csodák előzték meg. Itt a székely nemzet lelkében elevenen él még Csaba királyfi mondája, aki valahányszor népét veszedelemben látja, a hadak útján visszatér a maga hőseivel és segédemet nyújt a romlás ellen. (Tetszés.) Most is egy ilyen csodával határos példát látunk magunk előtt. Ezen a héten fogjuk Kossuth Lajos hamvait örök nyugvóhelyére kísérni. Bevett szokás szerint a tudósok megvizsgálták Kossuth Lajos koporsóját és ámulattal tapasztalták, hogy a magyar nemzet megváltójának porhüvelyé teljes épségben maradt, rajta az enyészet hatalmas erőt nem vehetett. (Tetszés.) Ime, Kossuth Lajos még koporsójából is, halottaiából is a teljes halhatatlanságot hirdeti nemzetének, nem vehet hát rajtuk a csüggedés erőt, még ha azt az ő fia tanítja is, mert Kossuth Lajosnak eszméit sem idő, sem eső le nem moshatja soha, élni fog az a magyar lelkekben örökké. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

Tutsek Sándor beszéde után *Kecskeméthy* István körülbelül következőket mondta:

— Köztönk és Kossuth Ferencz pártja között az a különbség, hogy ők csak fentartani kívánják az elveket, mi pedig megakarjuk valósítani. (Lelkes éljenzés és taps.) Azt vetik szemünkre, hogy mi naptári, kalandáriumi időhöz kötjük az önálló bank sorát. Én azt hiszem, hogy azok az urak az önálló bankot olyan időpontban akarják megvalósítani, amely nincs is benne a kalandáriumban. (Élénk derűtség.) Azt mondta Kossuth Ferencz, hogy mindent elhárított a bank elöl, csak a királyi akaratot nem hárihatta el. Hát ő erre csak most bukkant rá? Lemondjunk az önálló bankról, amikor már a kvótát felemeltük? (Felkiáltások: Nem mondunk le!) Azt mondja Apponyi, hogy ne menjünk fejfel a falnak, hanem kerüljük azt meg. Ő bizonyosan arra gondol, hogy Jerikó falait is trombitaszóval akarták megdönteni. Ha Apponyi tudná, hogy ezek a falak az ő trombitaszavára leomlanának, úgy bizonyosan nem trombitálna. (Élénk derűtség.) Valóság az, hogy nem kell ezeknek az uraknak az önálló bank. Hisz nem akartak ők egyebet, min hogy a mi hátunkon hatalomhoz jussanak. És amikor ezt már elérték, elhagynak bennünket, hogy tovább is Bécs szolgái maradhassanak. (Ugy van! Ugy van!) Mert nem igaz, nem fal az, amelylyel Apponyi és Kossuth szembe találja magát, hanem a Smolen Tóni nyomorult háta. (Derűtség.)

Ezután *Ráth* Endre tartott tüzes szónoklatot, mely után Dr. *Pál* Ernő határozati javaslatot terjesztette elő, melyben kimondja a gyűlés, hogy a Székelyudvarhely városi és udvarhelymegyei függetlenségi és 48-as párt tántorithatatlan elvűséggel csatlakozik az országgyűlési függetlenségi és 48-as pártnak az önálló nemzeti bank 1911. január

1-én leendő megvalósítása mellett történt állásfoglalásához és annak tiszteletbeli elnökét, *Meskó* Lászlót, elnökét, *Justh* Gyulát, valamint *Batthyány* Tivadar grótot és *Holló* Lajost a jövőbe vetett szilárd hittel és odaadó bizalommal üdvözlöi és egyben a város és vármegye küzdő képviselői, névszerint *Válentsik* Ferencz, *Kállay* Tamás, *Hinléder* Ernő és *Gyarmathy* Dezső iránt férfias elhatározásukért elismerését nyilvánítja s őket meleg ragaszkodásáról és osztatlan bizalmáról biztosítja.

A javaslatot a gyűlés egyhangulag elfogadta, mely után a közönség a legnagyobb rendben szétoszlott, szélteben tárgyalva és keményen elítélve Orbán Ottó szomorú szereplését.

A képviselők a délutáni vonattal elutaztak.

Személyi hír. *Béldi* Ákos gróf, Kolozsvár főispánja f. hó 12-ikén Székelyudvarhelyre érkezett, hová leányát *Margit* grófnőt kísérte, ki 23-án tartott szent Antal estélyen működött. Mindketten az itt időző öz. gróf *Mikes* Benedekné, gróf *Mikes* János főesperes édes anyja vendégei voltak. 24-én utazott vissza Kolozsvárra.

Házasság. Dr. *Bergleiter* Gyula orvos f. hó 20-ikán tartotta esküvőjét *Szathmáry* Irén kisaszonnyal, Kolozsvárt.

Nőegyleti fillérestély. A Jótékony Nőegylet e hét szerdáján tartotta második fillérestélyét. Ez estélyt *Ferenczy* Margit, *Lántszky* Lele és *Malvinka* rendezték és az sikerben méltán sorakozott az első estély mellé. *Manchen* Margit magyar dalokat énekelt kellemes, tisztán csengő hanggal, utána *Gönczi* Gábor hatással szavalt *Gedővár* asszonyát. *Lántszky* Malvinka és *Szabó* Bandi dialogot adtak elő sok kedvességgel. *Derzsy* Zoltán szép, erőteljes énekével méltán érdemelte ki a tetszést, aminthogy bőven juttatott abból a közönség négy főreáliskolai ifjunak is, kik sikerült kvarttet énekeltek. A szép estélyt kedélyes táncmulatság követte. — Most szerdán, 1-én, tekintettel a főreális ifjúság által szombaton, 4-ikén rendezendő tánczsal egybekötött műkedvelői előadásra, nem lesz megtartva az estély. A legközelebbi fillérestély 8-ikán, szerdán lesz, *Frölich* Ottóné és *Pálffy* Aladárné rendezésével. Ez estélyt a szegény gyermekek karácsonyfája javára rendezik 1 koronás beléptidij mellett (diákoknak 40 fillér), és az egy felvonásos szindarabot tánczmulatság fogja követni.

A Solymossy Endre-féle alapra a református kollegium igazgatóságához a következő újabb adományok érkeztek: Dr. *Solymossy* Lajos 10 kor. *Tompa* Árpád és *Biró* István 5—5 K. *Séra* Kálmán 3 K, összesen 23 kor. Az eddig befolyt 621 kor. a fentebbi összeggel 644 koronára emelkedett. *Gönczi* Lajos igazgató.

Tankönyv engedélyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a *Szász* Ferencz igazgató: Udvarhelymegye földrajzát 125495—909. számú rendeletével vezérkönyvül engedélyezte. Az illusztrált földrajz lapunk könyvnyomdájában 3 koronáért megszerezhető.

A Korcsolyázó Egylet közgyűlését ma, vasárnap, a Casino társalgójában, délelőtt 11 órakor tartja meg, melyre a tagokat azon megjegyzéssel hívja meg az elnökség, hogy amennyiben azon az alapszabályokban előirt számban nem jelennek meg, a közgyűlés a következő vasárnap, vagyis decz. 5-én lesz megtartva, amikor a határozatok tekintet nélkül a megjelentek számára, meghozatni fognak. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Pénztárnok jelentése. 3. Pénztárvizsgáló-bizottság jelentése. 4. Esetleges indítványok. 5. Tisztújítás.

Hivatal vizsgálat. Folyó hó 24-ikén *Sebesi* János, vármegyénk alispánja *Gálffy* Kálmán főszolgabíróval *Molnár* János erkedi jegyző irodáját, a község ügyvitelét és pénzkezelését megvizsgálta, s s minthogy mindent a legnagyobb rendben talált, a jegyzőnek elismerését nyilvánította. A vizsgálatot folytatni fogja.

Szent-Antal estély. *Béldy* Margit grófnő szereplése fényes közönséget hozott össze a főgimnázium nagytermében az amugy is mindig látogatott szent Antal estélyen. Gróf *Mikes* János főesperes megnyitó beszédében mély gondolatokban foglalkozott az estélyek céljáról, a szegények felségélyezéséről. A megnyitót után *Burnász* Erzsike szép előadással, igazi közvetlenséggel szavalt; *Pallos* Imre és *Szomesán* László kiváló betanulással adtak elő egy jelenetet *Vörösmarty* Maróth Bánjából. Azután következett *Béldy* Margit grófnő zongora játéka. Művészi játékkal a magyar dalt a maga valódi igaz szépségében mutatta be. A mit érzés, bravur és tudás produkálni tud, az mind benne volt játékában. A hallgatóságon meglátszott, hogy a magyar zene ilyen előadása mennyire le tudja bilincselni. Zúgó tapsviharral köszönte meg

a közönség a grófnő gyönyörű játékát, ki a harmadik ujrának is engedve, készséggel tett eleget a hallgatóság kérésének. Majd *Embery* Árpád országgyűlési képviselő lépett a dobogóra, ki magasztos gondolatokban foglalt szabad előadásban fejtegette a szent kereszt jelentőségét. A közönség, ki szokva van *Embery* szép beszédeiből, ezuttal is zúgó tapsviharral honorálta működését. *Szabó* Antal szép éneke „Oh áldott szűz Anyánk“ zárta be a sikerült estélyt s a rendezők *Daróczy* Erzsike és *Gergely* Ilonka az estély fényes sikere által bő kárpótlást nyertek sok fáradozásukért. A következő szent Antal estély decz. 12-én lesz a főgimnázium nagytermében. Rendezik öz. *Ugron* Istvánné, Dr. *Vass* Lajosné és *Voith* Mária; elnök *Persian* Jánosné. A szegények részére decz. 5-én kezd meg a szt. Antal társaság az ebéd kiosztást.

Kálvin estély. A helybeli református egyházközségben, ma, advent első vasárnapján kezdődnek meg a közkedveltségnek örvendő protestáns estélyek. Mint a múlt években, az idén is a református kollegium tornacsarnokában tartatnak meg, minden második vasárnap d. u. 5 órakor. Az első estély *Kálvin* János emlékezetére lesz szentelve, kinek ez évi július 10-én volt negyszázéves születési évfordulója. Ezen estélyre a rendezők a következő érdekes programot állították össze: 1. A gyülekezet éneke *Mint* a szép híves patakra XLII. Zsolt. 1. vers. 3. Elnöki megnyitó. 3. A Fejedelem. *Felszeghy* Dezső költeménye. Szavalja: *Boga* Janka. 4. *Kálvin* János emlékezte. Felolvasás. Tartja: *Vajda* Ferencz ref. pap. esperes. 5. Énekel: *Horváth* József ref. kántor. Harmoniumon kíséri *Kertész* Albertné. 6. Ki volt *Kálvin* János. *Kozma* Andor költeménye. Szavalja: *Kis* András VII. g. o. tanuló 7. Zárszó. 8. Áld meg, Ur Isten, a tenépedet. Énekel a gyülekezet. Ezen estélyre a belépés ingyenes, külön meghívók nem bocsátatnak ki, de ez uton minden érdeklődő tisztelettel meghivatik. Kegyes adományok új énekes könyvekre, szívesen fogadtatnak. Az estély rendezői: *Félegyházi* Antalné és *Vajda* Ferenczné.

A sétatéri bizottság f. hó 24-ikén *Gotthárd* János polgármester elnökletével tartott ülésében bírálta el *Bodó* Ferencz városi mérnök által készített és előterjesztett sétatéri úrszék tervezetét. A bizottság a javaslatot elfogadta, s a kivitellel *Vladár* Ferencz építész olyképpen megbizta, hogy a munkálatokhoz nyomban hozzákezdjen.

Iskolalátogatás. A Partiumból értesítik lapunkat, hogy *Chalupka* Rezső, vármegyénk kir. s. tanfelügyelője, a múlt hét folyamán hivatalosan megvizsgálta az ottani összes népoktatási intézeteket, mely alkalommal számbavette az eddig eltanított anyagot és meghallgatta az egyes osztályok vezetőinek órarendszerű tanítását is. A kir. s. tanfelügyelő megvizsgálta ez alkalommal a ravai és magyarországi unitárius, továbbá a csöbi, bardosi, szentdemeteri, székelyvéczei és magyarországi róm. kath., székely-andrásfalvi gör. kol. román és a székelyszenterzsébeti és nagysolymosi állami elemi iskolákat.

Műkedvelői előadás. Az állami főreáliskola ifjúsága által december 4-én (szombaton) rendezendő tánczsal egybekötött műkedvelői előadás iránt általános az érdeklődés. Bizonyítja ezt az a körülmény is, hogy a jegyeknek nagy része már is le van foglalva. Éppen ezért felhívjuk a közönséget, hogy azok, akik még jegyeikről nem gondoskodtak, a napokban minél hamarabb jegyezzék elő *Székely* Dénes könyvkereskedőnél. A műkedvelők és a rendező bizottság nem kímélnék sem fáradságot, sem anyagi költséget, csak hogy estélyük fényesen sikerüljön, úgy erkölcsileg, valamint anyagi tekintetben is. Nagyszerű costumeket és díszleteket szereztek be, illetve állítottak össze úgy, hogy remélik, hogy a közönség kíváncsága ebben a tekintetben is kielégítésre fog találni. Az estély műsora a következő: 1. Népdalegyveleg, előadja az ifjúsági énekkar. 2. „*A sevillai borbély*“ vagy a „*Haszontalan elővigyázat*“. Vigjáték 4 felvonásban. Irta: *Beaumarchais*. Színművek: Gróf *Almaviva*, spanyol grand *Jakab* Mór 7. o. t. *Bartholo* orvos, *Rozina* gyámja *Farkas* Miklós 8. o. t. *Rozina* *Bartholo* gyámleánya, *Gyarmaty* *Ladiko* *Figaró* borbély, *Oltóssy* *Oszkár*, *Don* *Basilio*, orgona mester *Barabás* Sándor, *Jegyző* *Guist* Márton, *Alcade* *Haberstumpf* Gyula, *Piczko*, *Fürge*, *Bartholo* szolgái, *Zerbes* Vilmos, *Schömer* Ottó 8. osztályos tanulók. *Alguazilok*, szolgák. — Az I. felvonás történeik *Sevilla* egyik utcáján, a többi *Bartholo* lakásán. A mi „a sevillai borbély“ t illeti, az *Beaumarchais*-nak, a hírneves francia vigjáték írónak egyik igen kitűnő világhírű vigjátéka. A különböző nemzeteknél is nagy tetszésre talált s óriási diadalt aratott. Sőt az újabb dráma irodalom termékeivel szemben is nagy közkedveltségnek örvend még ma is mindenfelé s méltán, mivel a művészi izlés és diszkréczió vonulnak benne végig; tele van költőiséggel, nyájassággal, kedvességgel, bájjal s már tárgyánál fogva is nagyon hatásos. A szereplők összeállításánál különösen ügyeltek arra, hogy mindenki a saját temperamentumának, hajlandóságának megfelelő szerepet kapja. — Kezdeté este 8 órakor pontosan. A feülfizetéseket köszönettel fogadják. A jövedelmet az intézet részére szerzendő zongora-alap javára fordítják. A kik esetleg véletlenül meghívót nem kaptak, de arra

igényt tartanak, szíveskedjenek ebbeli kívánságukat a rendező bizottság vagy a tanári kar valamelyik tagjának a tudomására hozni, jöllehet ezuton is mindenkit meghívni az estélyre.

Az Unitárius Szószék IV. kötetének a napokban megjelent 4-ik száma a következő beszédeket tartalmazza: Az álmodozások megvalósulásának eszközei, *Csifó* Salamon. — Az unitárius vallás hitelvi Jézus Krisztus életében és tanításaiban gyökeresnek, *Farkas* Lajos. — Az emberi lélek titkai, *Boor* Jenő. — Mi az evangélium? *Kovács* Imre. — A legendák és a történelem Jézusa, *Böloni* Vilmos. — Egyházközség-követés, *Szász* András. — Szentmihály vasárnapi ima, *Deák* Miklós.

Halálozás. *Szent* Árpád városi polgár, munkás életének 46-ik, boldog házasságának 21-ik évében, f. hó 25-ikén elhunyt. A megboldogultat tegnap szombaton temették el nagy részvét mellett a reformátusok sarkertjébe. Halálát neje szül. *Székelly* Berta és kiterjedt rokonság gyászolja.

Lövéte község képviselőtestülete mint lapunknak írják, f. hó 16-án tartott közgyűlése alkalmával egyhangulag elhatározta, hogy a község tulajdonát képező 110,000 k. alaptőkével egy községi takarékpénztárt létesít. Az alapszabályok megállapítása a decz. 22-én tartandó közgyűlésen fog eszközöltetni. A szervezésért az életre való derék jegyzőnek elismerésünket tolmácsoljuk.

Jegyző-egyleti közgyűlés. Udvarhelyvármegye jegyzői egylete december hó 1-én d. e. 9 órakor Székelyudvarhelyen, a vármegyeház kistermében *Gálffy* István elnökle mellett rendes közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Orsz. közp. közgyűlésen megjelent vármegyei kiküldöttek beszámolója. 2. Az egylet jubiláris ünnepségéről beszámoló. 3. 1909. évi költségvetés megszerkesztése. 4. A mellékmenkálati díjak szabályzata újjalakítása céljából biz. kiküldése. 5. Nyugdíjválasztmányi tagok választása. 6. Előterjesztések és indítványok.

Megerősítés. A miniszter *Blajer* Balázs és *Paál* Sándor áll. isk. tanítókat, tanoncz iskolai tanítói állásukban megerősítette.

A házbérjövödelem bevallása. A városi adóhivatal a házbérjövödelem bevallásához szükséges adóbevallási ivatek oszt ki a háztulajdonosoknak. Az erre vonatkozó és a pénzügyigazgatóság által most közzétett hirdetmény szerint, aki vallomását a kitűzött határidőben be nem adja, a kivetés során megállapított házbéradónak 1%-át, ha pedig a részére szabályszerűen kézbesített és a vallomás benyújtására szóló felhívás vételétől számított 8 nap alatt sem adja be a vallomását, további 4%-át fizeti pótlék fejében. Ha a vallomásadásra kötelezett a vallomási ivate a bérösszegnek beírása előtt iratja alá bérlejtével, annyiszor büntetendő 5—200 Kig terjedő rendbírósággal, a hány bérlejtőnél ezt elkövette. Hasonló rendbíróság alá esik a bérlejtő is, ha a vallomási ivate aláírását elfogadható ok nélkül megtagadja. Biróilag büntetendő, vagyis jövödeki büntető eljárás alá eső kihágást követ el a tényleges birtokos vagy annak törvényes képviselője, ha a házbérjövödelemre vonatkozó vallomási ivate adóköteles jövödelemre szándékosan elhallgat, vagy abban tudva valótlán vagy szándékos félrevezetésre irányuló nyilatkozatot tesz, mely az adó megrövidítésére alkalmas. Ha ennek a kihágásnak elkövetésében a bérlejtő is szándékosan részt vesz, ez a tettessel egyenlően büntetendő. Tájékoztató szolgáljon végül, hogy a vallomásadásra kötelezettet a bevallás kötelezettsége alól nem menti fel az a körülmény, hogy a vallomási ivate részére hivatalból bebizsítve nem lett.

A Polgári önképző-egylet által a múlt vasárnap rendezett műkedvelői előadás szép közönséget hozott össze, mely a termet zsufozásig megtöltötte. A műkedvelők *Fischer* Ferencz gyakorlott és kifogástalan vezetése mellett *Almási* Tihámér *Sári* néni című népsziművét adták elő, olyan helyes összjátékkal, mely valóban őszinte elismerésre készített. A czimszerepet *Lázár* Gabi élénk jókedvvel és természetes kedvességgel adta; játékán a gondos tanulás és szakszerű előkészület megismerhető volt. Igen jó volt kedélyes játékkal *Szemerjay* Károly (Nagy Adám), míg *Hodor* Margit jellemzően játszott a *Brigitta* gazdasszony szerepét, aminthogy *Fischer* Ferenczné helyes játékkal emelte ki *Tóth* Mihályné szerepét. Kedves volt subtilis játékkal *Tamás* Annuska (Mariska); jót produkált a *Pali* szerepében *Bálint* József, ki énekszámáival is feltűnt. Általában a szereplők valamennyei, így *Kovács* Árpád, *Flórián* Gerő, *Németh* István, *Hargita* Károly, *Nagy* Gusztáv, *Fatter* Albert, *Kovács* Anna, *Katona* Vilma,

Nagy Mariska mind igen jól megfeleltek feladatuknak és a közönség bőven juttatott valamennyiének az elismerésből. A sikerült előadást kedélyes táncmulatság követte. Az erkölcsi sikerrel arányban van az anyagi is.

A telefon használatának korlátozása. A kolozsvári posta- és távirada igazgatóság a következő megkeresést intézte *Sebesi* János alispánhoz: Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur által a f. évi P. T. R. Tára 38. számában közzétett 50511. számú rendeletét másolatban oly felkéréssel teszem át, miszerint ezen rendeletben foglaltakról a községi előjáróságokat a járási hatóságok útján tájékoztatni szíveskedjék oly figyelmeztetéssel, hogy a jelzett rendelet csakis olyan községekre vonatkozik, a melyekben távbeszélővel egyesített postahivatal vagy postai ügynökség nincs. Az ilyen helyeken, a község házában berendezett törvényhatósági távbeszélő állomásokról magánbeszélgetések kizárólag csak az idézett rendeletben előírt feltételek mellett folytathatók. Olyan községekben pedig, a hol törvényhatósági távbeszélő központ van, az ahhoz csatlakozólag a község házában berendezett távbeszélő állomást a községi hivatalos ügyeken kívül, magánbeszélgetésekre csak abban az esetben szabad használni, ha az érdekelt községek, mint az illető távbeszélő állomások előfizetői, kötelezik magukat arra, hogy állomásuk használatáért a nyilvános jellegű helyiségek után megállapított magasabb előfizetési díjat fizetik. Ezeket azért kívántam a tekintetes czim tudomására hozni, mert hivatalaim jelentései szerint a községi előjáróságoknál hivatalos célra berendezett kedvezményes díju állomásokról állandóan magánbeszélgetések folynak és idegen magán egyének üzenetei közvetítettek, mi által a tulajdonképeni hivatalos beszélgetések lebonyolítása tetemes hátráltatást szenved és ebből kifolyólag gyakoriak a panaszok és a távbeszélő központok és községi előjáróságok közt a surlódások. Ezeknek a megszüntetése végett a közszolgálat érdekében kérem a tek. czim szíves támogatását.

Állati betegségek. Sertésvész szorványosan fellépett Farczád községben.

KÖZGAZDASÁG.

Az állattenyésztés fejlesztése.

— Az 1908. XLIII t.-cz. végrehajtási rendelete. —

Székelyudvarhely, nov. 26.

A hivatalos lap egyik közelebbi számában jelent meg a földmivvelésügyi miniszternek a pénzügyi és a kereskedelemügyi miniszterekkel egyetértően az 1908. XLIII t.-cz. végrehajtási tárgyában kiadott rendelete.

Darányi földmivvelésügyi miniszternek ezen újabb rendelete amellet, hogy földmivvelésügyi kormányunk már régebb idő óta a mezőgazdasági államunkra nézve oly fontos állattenyésztésnek fokozatos fejlesztése érdekében vezette a földmivvelésügyi politikát, a jövőre nézve olyan kilátást nyit meg, amely egy valóban nagyszabású állattenyésztési politikának veti meg az alapját.

Az állattenyésztés fejlesztéséről szóló törvény legfontosabb intézkedése az, hogy az apaállatok beszerzésének és legelők vételének s feljavításának állami segélyezéssel való támogatását lehetővé teszi. Ennek mikénti keresztülvitele érdekében körültekintő gondallal készült a 67000/909. számú végrehajtási rendelet, mely 23 szakaszból áll s 3 fejezetre oszlik. Az első fejezet az állattenyésztési rész, a második a legelővételek és legelőjavítások segélyezése, a harmadik pedig a szállítási díjkezdményeket tárgyalja.

Az állattenyésztési rész arról szól, hogy a köztenyésztés céljaira szolgáló apaállatok beszerzésére vonatkozó kedvezményben, illetve segélyekben részesülhetnek mindama községek (városok), közbirtokosságok, valamint gazdatársadalmi testületek és szövetkezetek, melyek a mezőrendőri törvény alapján ily apaállatok beszerzésére köteleztettek, illetve, melyek erre alapszabályaik értelmében vállalkoznak. A kedvezmények elnyerése céljából a kérvények, melyek tartalmára nézve a rendelet részletes utasításokat tartalmaz, a törvényhatóságok területére illetékes gazdasági felügyelőség útján a földmivvelésügyi miniszterhez terjesztendők fel.

A földmivvelésügyi miniszter a köztenyésztésre szánt apaállatok beszerzésének megkönnyítése, valamint legjobb minőségük biztosítása céljából meg-

engedheti a beszerzések költségmentes állami közvetítését és a vételár egy évi kamatmentes előlegezését. A földmivvelésügyi miniszternek ezen segélyezési eljárásoknál közvetlen közgei: a kir. gazdasági felügyelőségek, mert ezek után történik a vásárlás és a kérelmezőkkel való érintkezés. A közvetítéssel szerzett apaállatok a vasuti lerakó-állomáson, származási helyükön, vagy a vásárlás helyén adatnak és vehetők át. A szállítás költségeit mindig a kérvényezők viselik. Az állatok átvételénél kérvényezők megfelelő nyilatkozatot kötelesek aláírni, melyben megállapított vételárat az adósok a beszédre utasított m. kir. adóhivatalnál a gazdasági felügyelő útján közölt módokatok szerint törlesztik. A törvényhatóságoknak állattenyésztési szabályrendeletei főlétlenül érvényben maradnak. Igen fontos intézkedése a rendeletnek, hogy a megvásárolt apaállatot az átvételtől számított négy héten belül beigazolt tenyészképtelenség esetén, eladó visszavenni és annak teljes vételárát a kincstárnak megtéríteni köteles. Indokolt esetekben az anyaállatok beszerzésénél is engedélyezhető a tenyészanyag beszerzésének költségmentes állami közvetítése s kivételes esetben ily célra államsegély is engedélyezhető, mely azonban nem lehet több, mint a törlesztendő kölcsön évi kamatterher összegének a fele. Az apaállatok ápolásával megbízott cselédség igyekezetének serkentésére a miniszter évi jutalmazásokat is ad és az állatdíjazásokat nagyszabásuan ki fogja terjeszteni. Kérvények, okmányok e segélyezési összes eljárásban belyegmentesek.

A rendelet II. fejezete szerint községek, (városok), közbirtokosságok és oly gazdatársadalmi testületek, melyeknek tagjai tulnyomó részben kisgazdák, állami kedvezményekben, illetve segélyekben részesülhetnek oly törlesztéses kölcsönök kamatterhének (annuitásainak) könnyítésére, mely kölcsönök célja a közös tulajdont képező és közösen használt legelők létesítése vagy kárba helyezése, ily legelőknek vagy ilyenek létesítésére használandó földbirtoknak örök áron való vásárlása, zárt legelőterületek (kifutók) létesítése és közös tulajdont képező, vagy legalább tizenöt évig tartó közös használatra bérelt havasi legelőknél szükséges istállók, itatók, kerítések, utak, stb. építése. Hogy a földmivvelésügyi miniszter milyen mértékben járuljon hozzá ezen segélyekhez, azt a legelő-ügyekben eljáró szakbizottság fogja a miniszternek javasolni. Minden e tárgykörben mozgó ügy e legelőbizottsági ülések elé viendő, melynek tagjait a földmivvelésügyi miniszter nevezi ki. A fentebb felsorolt kedvezmények engedélyezésénél a községek feltétlenül előnyben részesítendők a közbirtokosságok és gazdatársadalmi testületekkel szemben. A miniszter pedig a segélyezésnél a tőketörlesztéshez való hozzájárulást ötven évnél hosszabb időre, valamint a kamatterher, — illetve a tőketörlesztési részletek (annuitás) — felénél nagyobb mértékben nem engedélyezheti. Az állami segélyezés iránti kérvények nem a gazdasági felügyelőséghez, hanem közvetlenül a földmivvelésügyi miniszterhez adandók be. Olyan vásárlásokhoz semmiesetre sem adatik segély, amelynél kiderül, hogy az ingatlan még két év óta sincs az azt eladni szándékozó birtokában.

A rendelet többi része a legelőbizottsági tagokról, a bizottság működéséről, a megvásárolt ingatlan adóztatási viszonyairól szól s kimondja azt is, hogy a miniszter a szükséges ingatlan-felméréseket, vázlatokat, építkezési és egyéb okmányok terveit az államkincstár költségén díjtalanul elkészíttetheti. Az utolsó fejezet szerint pedig a szállítási kedvezmények módosatairól a földmivvelésügyi miniszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg határoz minden kérelmezési esetre vonatkozólag külön-külön.

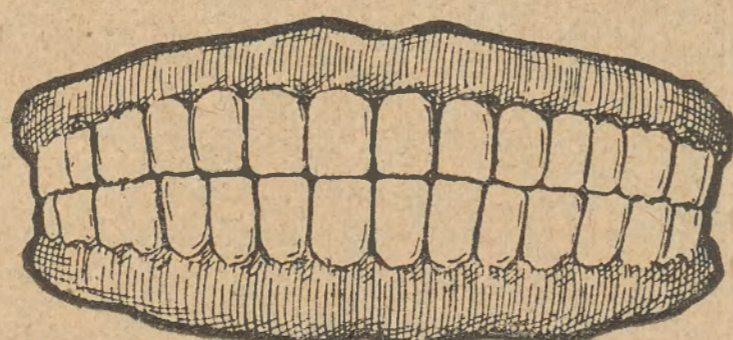
Szerkesztői üzenetek.

K. M. H. Sorát ejtjük.

M. L. H., K. K. O. Köszönjük. Tökéletesen úgy van, nem akarunk kloákát analizálni s ezért nem foglalkozunk vele. Egy kadaverrel, egy erkölcsi halottal az ember nem veheti föl a szót. Elégtétel az az őszinte megnyilatkozás, melylyel annak a lelki nyomoréknak utálatos, de őszinte rőffenését a becsületesen érző közönség elítéli.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája.

Reményi
Frigyes

fogászati műterme
Székelyudvarhely, Kossuth-u. 56.

(Pannajoth-féle ház).

Fogad: délelőtt 8—12 óráig és délután 3—5 óráig.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú PORTLAND CEMENTET ajánl olcsó áron a

PORTLAND CEMENTGYÁR BRASSÓ

Itt helyben kapható RÖSLER és GÁBOR czégnél.

HA még nem járhatja okvetlen fizesse elő január elsejével az elismert legj. magyar napilapot

„AZ UJSÁG”-ot

Megrendelő cím :
„AZ UJSÁG” Budapest
Egyes példányok minden ujságelárusítónál kaphatók.

Sz. 6498/909. kig.

Hirdetmény.

Felhívom a közönség figyelmét arra, hogy a ki bármiféle mértéket használ, azt a városi tanácsban Lakatos Tivadár városi tanácsosnál kapható jelentkezési lappal jelentse be folyó évi **december hó 31-ig** a városi tanácsnál.

Együttal figyelmeztetem a mértéket használó feleket, hogy a jelentkezési lapokat okvetlenül töltsék ki, mert ennek elmulasztása esetén ki lesznek téve annak, hogy az időszakos hitelesítési körut alkalmával sorra nem kerülnek és kénytelenek lesznek az összes mértékeiket valamely távolabbi helyre elvinni.

Székelyudvarhely város tanácsa, 1909. november 12-én.
Gotthárd, polgármester.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozni van szerencsénk, hogy igen jó minőségű préselt szénát tartunk állandóan raktáron. Épp úgy zab, tengeri és mindenféle terményeket jutányos árak mellett árusítunk, valamint napi árak mellett vásárolunk.

Felhívjuk b. figyelmüket különböző áru és minőségű, igen tisztán kezelt hordó és palack borainkra, amelyek tisztaságáért feltétlen szavatosságot vállalunk.

Répvágó-, szecskavágó-, Kalmár rosta, Triór és egyéb gazdasági gépekben állandó nagy raktárt tartunk, amelyeket árjegyzéki ár szerint árusítunk, előnyös feltételek mellett.

Ugyszintén a tél folyamán igen jó minőségű kőszénát tartunk raktáron, amely egy métermázsán felül bármely napon jutányos ár mellett kapható.

Kérjük szives pártfogásukat, melyre érdemes lenni legfőbb törekvésünk leendő.

Teljes tisztelettel

Székely gazdák szövete.

Szám. 11605-909. tlkvi.
connex 11606-909.

Árverési hirdetmény kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Szeles Pálné Barkóczy Mária székelyudvarhelyi lakosnak az Udvarhelymegyei takarékpénztár végrehajthatónak ifj. Boltresz Ferencz kiskoru elleni 4700 K tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir.

törvényszék területén levő és a székelyudvarhelyi 883. sz. tjkvben A + 1. rdsz. 3066., 1821., 1822., 3798. hrsz. ingatlanok 1105 korona, a szombatfalvi 133. számú telekkönyvben A + 388. hrsz. ingatlan 2200 K. korona kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok 1909. december 21-ik napján d. e. 9 órájkor ezen telekkönyvi hatóság árverező szobájában megtartandó nyilvános árverésen el fognak adni.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10 %-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságtól. Székelyudvarhelyt, 1909. november 17-én.
Gyarmathy, kir. törvénzéki egyes bíró.

MEGJELENT

Udvarhelymegye Földrajza

Vezérkönyv elemi iskolai tanítók számára. Az új miniszteri tantervhez alkalmazkodva, saját rajzaival ellátta és írta

SZÁSZ FERENCZ igazgató-tanító.

— Ára 3 korona. —

3 kor. 20 fillér előzetes beküldése mellett megrendelhető: BECSEK D. FIA könyvnyomdában.

Nagy karácsonyi vásár Barcsay Károly férfi és női divat áruházában Székelyudvarhelyt.

Tavaszi és nyári kelmékben:

Mosásban teljesen szintartó kartonok, voalok	ezelőtt 35 kr., most 20 kr.
francia „ „ „ „	38-40 „ „ 25 „
delén utánzat „ „	50 „ „ 32 „
francia batiszt „ „	55-60 „ „ 40 „
Angol zephirek bluzoknak és férfi ingeknek	80-85 „ „ 50-55 „
Szatinok válogatott színekben, szintartók	50-56 „ „ 35-40 „

Őszi és téli kelmékben:

Jó mosható teniszflanelok	ezelőtt 35 kr., most 18-20 kr.
barchetok minden színben	35 „ „ 25 „
flanelok minden színben	55 „ „ 40 „
francia barchetok m. színben	75 „ „ 50 „
Erős tartós sima posztók m. színben 115 cm.	75 „ „ 50 „
Divatos női ruhaposztók m. színben 120 cm.	1.50 „ „ 1 frt.
Sima, koczkás és csikos posztók 120 cm.	2.50 „ „ 1.50 „
Kosztüm szövetek minden div. sz. 140 cm.	3.50 „ „ 2.75 „

Fenti áruk elsőrendű anyagot tartalmaznak s így a n. é. közönség mielőtt bevásárlását megtenné, kérem az áruk jóságáról és olcsóságáról meggyőződni sziveskedjék.

2000 darab maradék félárban kapható.

Téli menetrend.

Érvényes 1909. október hó 1-től.

V.-v. 8511	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v. 8513		V.-v. 8514	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v. 8512
616			250	ind. Székelyudvarhely érk. \	142			544
682			306	Bikafalva	123			526
644			319	Bögöz	110			513
703			344	Nagygalambfalva	1253			487
711			403	Bethfalva	1224			427
731			416	Székelykeresztur	1216			419
748			434	Ujszékely	1147			351
82			449	érk. Héjjasfalva ind.	1132			402
	214	670	927	Brassó		144	708	
820	459	937	533	ind. Héjjasfalva érk.	1122	1054	321	316
848	525	1074	602	Segesvár ind.	1052	1042	310	241
	628	1123		érk. Kiskapus ind.		935	142	
				Nagyszében		1126	358	
	643	1146		ind. Kiskapus érk.		930	127	
	855	255		érk. Kocsárd ind.		747	1054	
		531		Marosvásárhely		1025	1127	
	900	307		ind. Kocsárd érk.		746	1044	
	1050	510		Kolozsvár		553	854	
	232	1109		Nagyvárad		218	415	
	730	720		✓ érk. Budapest ind.		910	820	

Magyar ember csak magyar ásványvizet igyék!

Magyar ásványviz

forgalmi és kiviteli részvénytársaság
Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Borszéki Boldizsár, idült gyomorba ellen
Borszéki Fokut, közhírré teszi
Borszéki Kossuth, vérszegénység ellen
Bodoki Matild, alkális savanyúvíz
Baross, vesebaj ellen

Borhegyi, hűgőhajtó
Boholti, üdítő víz
Előpataki, sárgaság ellen
Felsőrákosi Mária, légszűrő ellen
Hargitaligeti, üdítő ital

Horgász, étvágygerjesztő
Kásonfokut (Saluteris) jó és litheum tartalom
Rápáti, égvényes ásványvíz
Székely-Selters, idült gyomorba ellen
Sztójka, csukorbetegség ellen

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a **természetes ásványviz** gyógyhatása és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel. Magyar ásványvizekkel a külföld majdnem összes vizei pótolhatók.

Kapható mindenütt!